

Studium na University of Cambridge

Po dokončení bakalářského studia na Institutu ekonomických studií jsem strávil akademický rok 2012/2013 na University of Cambridge. Tady je krátký přehled mých zkušeností z celého roku. Kdybyste měli nějaký dotaz, napište mi na ondrej.kokes@gmail.com.

Úvodem bych rád řekl jednu věc: historie ukazuje, že lidi z IES jsou velmi úspěšní v přihláškách do zahraničí, takže se nebojte mířit vysoko a hlašte se. Za posledních 5 let IES vždy vyslal jednoho až dva studenty na Cambridge, takže to rozhodně jde. Loni jsme se hlásili tři, dva nás vzali, ten třetí se dostal na Oxford.

Jak a proč

Jedna možnost pro zahraniční zkušenost je Erasmus či meziuniverzitní dohoda. Já chtěl plnohodnotný degree, takže jsem volil magisterské studium. Jelikož spousta IES studentů jezdí do zahraničí, podkladů jsem měl dost. Většina magisterských programů v zahraničí je jednoletých, takže člověk může mít už ve 23 letech hotová studia.

Původně jsem se hlásil na holandské univerzity, zejm. do Tilburgu a Amsterdamu. Tamní školy mají velmi dobrou reputaci v Evropě, nízké školné a z Prahy nejsou daleko. Když už jsem měl všechny dokumenty pohromadě, poslal jsem je zajímavosti i na LSE a Cambridge. Byl jsem všude přijat a bylo těžké odmítnout Cambridge, takže jsem skončil tam.

Co se týče samotného přijímacího procesu, tak to není zas tak náročné, ale doporučuji se tím zabývat již před začátkem školního roku ve třetím ročníku. Budete potřebovat několik dokumentů, které akceptuje většina škol. Mírně se to liší školu od školy, ale toto je víceméně obecné. Základem je výpis známek a 2–3 doporučení od kantorů. Dále potřebujete zkoušku GRE, motivační dopis a často životopis.

Výpis známek je sebevysvětlující, co se týče známek jako takových, tak se to liší školu od školy. Na cambrigske ekonomii nově chtějí průměr 1.3, což není tak triviální. Na LSE to je 1.5, v kontinentální Evropě to bývá kolem 2.0. Co jsem tak vypožoroval a co mi bylo řečeno přímo na fakultě v Cambridge, tak je hlavní mít dobré známky v těžkých a podstatných předmětech. Přimhouří oko, když dostanete dvojku či trojku ze sociologie nebo práva.

Co se týče doporučení, je dobré mít nějaké z kvantitativně založeného předmětu (já měl ekonometrii a statistiku), ideálně s výborným výsledkem. Plný profesor (titul prof.) je též dobrým signálem.

Zkouška GRE je něco jako české NSZ od firmy Scio. Má 3 části, ale admissions většinou zajímá jen ta kvantitativní část. Je to víceméně středoškolská matematika, ale máte na ni docela málo času a je dobré získat skvělý výsledek (percentil 98 a více). Zkoušku je možno opakovat jednou za cca 8 týdnů, takže s tím počítejte. Neznám moc lidí, kteří by měli potřebu ji znovu skládat, ale je dobré mít rezervu, kdyby se vám to náhodou nepovedlo.

Motivační dopis je na magisterské studium relativně málo důležitý (i když na research oborech se na něj hledí trochu víc). Je podstatný na doktorské studium, ale na tyto "masové" školy může být rozhodující asi jen když máte přijetí na hraně. Co jsem ale mluvil s přijímacími lidmi, nedávali mu velkou váhu.

Na drtivé většině škol se dokumenty se posílají online, takže logistika minimální. Poštou budete posílat jen ověřené dokumenty až po přijetí, aby si zkontrolovali, že je vše v pořádku.

Školy se rozdělují na dvě základní skupiny. Taught programy jsou zpravidla jednoleté a mají rolling admissions, tj. posoudí vaši přihlášku během několika týdnů a nečeká se, až se všichni přihlásí. Research programy mají jednu či více deadlines a posuzují všechny kandidáty najednou a mají menší ročníky a osobnější přístup. První skupina bude asi pro většinu hlásících se, druhá skupina je spíš pro ty, kteří plánují PhD studium (ty programy mají často možnost plynule

pokračovat v PhD). Pokud si nejste jisti, taught program bude pro vás. PhD studium v žádném případě není vyloučeno v tomto případě.

Kam vyjet?

Z taught programů se nabízí Tilburg, Amsterdam, Maastricht, St. Gallen, BGSE (Barcelona), UCL, Warwick, LSE, Cambridge a Oxford. (Je ještě několik škol v Německu, ale o nich mám velmi málo informací. Bonn a Mannheim jsou skvělé, zejména pro PhD studium, o jejich magisterských programech moc nevím.)

Na těchto školách IES studenti často končí. Tilburg a Amsterdam nabízí research programy (CentER a Tinbergen Institute), které jsou dvouleté, většinou dostanete plný či částečný funding a očekává se, že budete pokračovat v PhD. Ostatní programy jsou zpravidla jednoleté a velmi často bez jakékoliv finanční podpory. Hodně záleží na vašem prospěchu, ten asi rozhodne o tom, na jaké školy se budete hlásit. Když jsem si porovnal cenu přihlášky s cenou ročního studia v zahraničí, mezní náklady na další přihlášku mě v tu chvíli tolik netrápily.

Po podání přihlášky

Všechny dokumenty jsem poslal mezi říjnem a lednem posledního ročníku bakaláře. Do konce února jsem pak měl přijetí od většiny škol, byť často podmíněné. Stačilo pak doložit oficiální dokumenty, složit zbylé zkoušky v Praze a zaslat finální transkript.

U taught programů vás nebudou moc hnát k odpovědi, můžete si to v klidu rozmyslet. U research programů zpravidla chtějí odpověď v řádu týdnů, protože mají spoustu lidí ve waitlistu a v případě vaší odmítavé odpovědi dají šanci někomu jinému.

Mně bylo přijetí finálně potvrzeno na konci června, takže stačilo vyřídit mírné papírování a moje cesta byla volná.

Cambridge jako škola

Kurz je do velké míry self contained, takže nějaké mezery v bakalářské ekonomii nejsou nepřekonatelné. Nejvíce se od nás čekalo asi v ekonometrii, kde znalost cross sections byla dost podstatná. Obecně mi přišlo, že kvantitativní příprava z Prahy byla k nezaplacení, ale trochu méně matematiky ve prospěch více ekonomických teorií bych ocenil.

Je ale rozhodně pravda, že na IES se učíme podobné věci jako “na Západě”. Šlo se velmi často podle stejných učebnic, a obsah byl tak velmi podobný. Kvantitativní báze byla jasně vidět, často mi připadlo, že je to formalizováno ještě více, než jsem zvyklý.

Co se týče připravenosti vyučujících, tak ta byla na jedničku v drtivé většině případů. Propracované slides, které nám vytisknuté rozdávali před přednáškou, byly k nezaplacení. Knihy jsem nějaké použil, ale učil jsem se primárně z podkladů od učitelů. To je jeden zásadní rozdíl oproti Praze. Jak jsem řekl – obsah byl velmi podobný, ale zpracování se lišilo a mohl jsem se vždy spolehnout na podklady, které jsem dostal. I přes vysoké postavení vyučujících a velký počet studentů nebyl problém sjednat si osobní schůzku a probrat látku přímo v kabinetu vyučujícího.

Příprava na zkoušky

Hlavní nevýhodou Cambridge a většiny anglických škol obecně, je evaluace jednou za rok. Během května píšete několik zkoušek v rozmezí dní, v lepším případě v rozmezí týdnů, a musíte je napsat dobře. Žádné druhé pokusy, alespoň ne u nás, prostě jednou a dost. Tato “atmosféra strachu” většinu lidí motivuje a fail rate na Cambridge je kolem 2 %. To sedí i na faculty of economics, kde každoročně vyhodí 1–2 lidi z cohortu zhruba 100 studentů. (I když letos byly statistiky mnohem horší.)

Většina zkoušek je problem based. Tj. neptají se vás, kdy co napsal Keynes, ale musíte často něco spočítat. Ale není to tak, že uděláte učebnicový vázaný extrém. Často dostanete model, nějaké změněné podmínky a musíte se přizpůsobit těm změnám a něco dopočítat. To znamená, že se můžete učit sebevíc a pak klidně dostat nízké skóre.

Hlavní místo po velkou část roku tak pro mě byla knihovna. Ve městech jich je přes 100, protože každý department má vlastní, každá kolej má vlastní a pak je jich tu pár navíc. Jsou dobře vybavené, zejména ta univerzitní, nám ale bohatě stačí ta v departmentu.

Cambridge jako město

Většina věcí se děje v centru a jeho okolí a to člověk projde během hodiny či dvou. Jako většina ostatních jsem ale měl kolo, které cestování usnadní. Veřejná doprava tu funguje tak nějak nedokonale, a ve finále není potřeba.

Říká se, jak v Británii neustále prší, ale to není pravda o Cambridge. Je to jedno z nesusších míst v zemi a opravdu tam moc neprší, to jsem dost uvítal.

Doporučuji bydlet na koleji, protože poznáte spoustu zajímavých lidí z všech různých oborů. Vracím se teď do Cambridge pracovat hlavně kvůli nim.

K životu ve městě není moc co říct. Většinu času stejně trávíte školou a co se týče mimoškolních aktivit, je jich na výběr velká spousta. Já si vybral sporty a byl to skvělý doplněk studia.

Po studiu

Nevýhodou zkoušek v květnu je to, že výsledky nemáte až do konce června, takže pokud se hlásíte na PhD, kde po vás chtějí určitý prospěch nebo nějaká doporučení, není to ideální hned po tomto jednoletém programu. I tak máte ale dveře otevřené na spoustě institucí všude možně po Evropě i po světě. Neberte to ale jako samozřejmost. Nejde jen o degree, ale i o známky jako takové.

Co se týče práce, tak jste na anglický trh práce lépe připraveni než z Prahy. Opět ale diplom není zárukou práce. Na všech místech, kam jsem se hlásil, bylo 40–50 lidí na jedno místo. Jakmile jsem se dostal k pohovoru, škola nikoho moc nezajímala. Signál je to dobrý při filtraci CV, ale rozhodně to není postačující podmínka pro získání práce.

Hodnocení

Rozhodně jsem si ten rok užil. Navázal jsem spoustu přátelství s lidmi z všemožných oborů, naučil se spoustu nových věcí, získal lepší přehled o akademii i pracovním trhu, celkově to bylo skvělé i přes ty měsíce učení.